

SÀI GÒN 50 NĂM TRƯỚC**Đôi guốc ngù ngà**Hồi-ký BÌNH-NGUYỄN LỘC

Kỳ trước, các bạn đã thấy ta tranh giành nghề guốc với người Trung-Hoa. Nhưng thật ra, loại guốc ấy chính là của họ phát-minh ra. Ta đã thắng, nhưng thắng trong việc bắt chước.

Đôi guốc đặc-biệt Việt-Nam khác xa: đó là guốc ngù.

Không biết ở Bắc và Trung có guốc ngù hay không, chớ guốc ngù ở Nam ngày xưa độc-chiếm thị-trường.

Guốc ngù được khai-sanh ở Sài-gòn. Dĩ-nhiên là như vậy. Ở thôn-quê các cụ đi đất với hai bàn chơn không, có tiệt-tùng, lể-lạc, các cụ đi giày.

Guốc ngù cũng đại-khái giống guốc ngày nay nhưng không có quai.

Một cây trụ nhỏ được chôn ở đầu guốc để người đi guốc kẹp lại giữa hai ngón chơn cái và ngón chơn kế đó.

Trụ cao lồi hai phân rưỡi, đầu trên to (đó là cái ngù) hơn đầu dưới để chiếc guốc không ở lại khi chơn bước tới, vì sự kẹp bằng ngón chơn không đủ sức làm dính guốc vào chơn.

Ngù của guốc bình-dân bằng đồng cho êm chơn, thành-thử đôi guốc rất là nặng.

Các cô đánh ghen, đập nhau bằng ngù đồng, phun máu đầu có vôi. Đó là thứ khí-giới ghê-gớm của phụ-nữ Sài-gòn thuở ấy.

Guốc thường thì như vậy, nhưng các bà các cô nào có chịu như vậy đâu. Trời sanh các bà các cô ra để làm đẹp cho ta ngắm thì ngàn năm các bà các cô vẫn làm đẹp, muôn năm trước, muôn năm sau.

Ngày nay, cứ sáu tháng một là các bà các cô đổi một giỏ xách tay đi chợ hết dây sợi nhựa to, đến dây sợi nhựa nhỏ, món đựng cá, đựng rau, mà các bà các cô còn thi-vị-hóa nó, huống-hồ chi là guốc, bởi guốc thuộc vào y-phục, trang-sức đấy.

Vậy các bà các cô phát-minh ra ngù ngà, vẫn y hệt như ngù đồng nhưng làm bằng ngà.

Bấy giờ thì đánh ghen không dữ-tợn như trước nữa, bởi ngà voi tương-đối mềm hơn đồng nhưng được cái là mang guốc ngù ngà, đôi chơn trắng đẹp hơn, các ông bớt lập phòng nhì, nên cũng khỏi phải đánh ghen nữa.

Chi phiên là các ông bị phá-sản. Một bà sắm đến bốn đôi guốc ngù ngà, một đôi thông-thường để đi trong nhà, một đôi chạm sơ-sĩa để đi chợ, một đôi chạm rắc-rối

để đi xem hát và một đôi chạm thật mỹ-thuật có nạm vàng để đi dự tiệc thì quý gia-đình đã hao-hụt biết bao nhiêu !

Ôi, quý bà quý cô ơi, ngày xưa không có Chanel số 5, sáu trăm đồng một lọ nhỏ bằng ngón tay cái, quý bà quý cô cũng đã tìm được cách làm cho phái đực rựa của chúng tôi thất-diên bát-đào rồi thì ngày nay bọn mày râu của chúng tôi còn xuội râu đến đâu nữa !

Nhưng đã tu-mi nam-tử, lãnh-đạo đàn bà từ mấy mươi ngàn năm rồi, phái khỏe nhứt-định phải thắng.

Một tờ nhựt-trình, không nhớ rõ là tờ nào, đăng bài khảo-cứu láo rằng chất ngà voi chạm vào da thịt ta lâu ngày, hút máu người dùng ngà voi, để « lên nước ».

Còn bé quá, tôi không biết làng báo, nhưng chắc là báo ấy hôm đó bán chạy như tôm tươi, bởi đức phu-quân nào cũng mua về một số cho các bà coi.

Quả-nhiên các bà sợ-hãi, bỏ ngù ngà, và bỏ luôn ngù đồng, chỉ mang guốc quai và mang giày thôi.

Ắt hẳn ông chủ-bút tờ báo ấy đã mang nợ vì ngù guốc của bà chủ-bút nên mới lăng-xê tin vịt đó ra, và thì ra, báo-bổ ngày xưa cũng đã biết lăng-xê tin vịt rồi đó.

Tiện đây, cũng xin cho quý bà quý cô ngày nay biết rằng máy uốn tóc hút máu người, nước hoa Chanel số 5 gây bệnh ung-thư da, áo đầm làm cho quý bà quý cô ho lao, giày muyn khiến quý bà quý cô đau khớp xương, áo dài may bằng Soie Bangkok sẽ làm quý bà quý cô cùi phung hủi, năm tới đây coi cải-lương ngồi thượng-hạng sẽ mắc bệnh gù lưng, đòi đi Đà-lạt là nhà quê, ăn nho tươi một ngàn hai một kí-lô sẽ bị ung-thư lưỡi, xem vô-tuyến thu-hình sẽ nổ con mắt, sắm máy lạnh nó nổ thì sập nhà, sắm máy giặt sẽ rụng tóc thành sỏi đầu. Tóm lại, quý bà quý cô mà tiêu xài như cái đà ngày nay, thì nếu quý bà quý cô không mắc những chứng bệnh trên thì bọn mày râu chúng tôi sẽ mắc bệnh điên mất.

Chú-thích của BBT :

Giày muyn : mule : một loại giày dép có phần trước bít, còn gót chân thì để hở. Nếu có đế cao là giày đi ra ngoài, nếu đế thấp lè-tè là dép đi trong nhà.